

Redovisning av arbetet kring förstelärare i Värmdö kommun

Förstelärare

Utbildningsstyrelsen uppdrog 2014-05-22 § 42 till proVarmdo att redovisa arbetet med förstelärare och det fortsatta arbetet.

Den 1 juli 2013 inrättade staten karriärtjänsterna lektor och förstelärare. Huvudmännen kunde därför söka statsbidrag för den löneökning som dessa karriärtjänster innebar. Antalet förstelärare är beslutat av Skolverket och utgår från antalet elever i förskoleklass, grundskola och gymnasium som en huvudman ansvarar för.

Av förordningen SFS 2013:70 framgår vilka krav som måste uppfyllas för att en lärare ska kunna utses till förstelärare.(Kraven utgör en miniminivå enligt förordningen).

3 § Med förstelärare avses i denna förordning en lärare som

1. är legitimerad lärare enligt 2 kap. 16 § skollagen (2010:800), enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 16 b § andra stycket skollagen eller enligt 27 kap. 4 § skollagen,
2. genom dokumentation kan redovisa minst fyra års väl vitsordat arbete med undervisning inom ramen för en eller flera anställningar inom skolväsendet,
3. har visat särskilt god förmåga att förbättra elevernas studieresultat och ett starkt intresse för att utveckla undervisningen, och
4. även i övrigt av huvudmannen bedöms som särskilt kvalificerad för undervisning och uppgifter som hör till undervisningen.

Med legitimerad lärare enligt första stycket 1 jämställs lärare utan legitimation som bedriver undervisning med stöd av 2 kap. 17 § första stycket 1 och andra stycket skollagen. Förordning (2014:122).

Till läsåret 2013/2104 ansökte och beviljades Värmdö kommun statsbidrag för det antal förstelärare som det utifrån Skolverkets beräkningsgrund fanns medel för, d v s 17 stycken. Till läsåret 2014/15 har kommunen ansökt om medel för 64 stycken förstelärare, vilket är det maximala antalet utifrån detta års nationella budget utifrån samma beräkningsgrund som tidigare.

Läsåret 2013/2014

Arbetet med tillsättningen och utformningen av förstelärartjänsterna i Värmdös kommunala skolor genomfördes av en rekryteringsgrupp bestående av samtliga kommunala rektorer, samt förvaltningens utbildningsstrateg. De fackliga organisationerna lämnade också synpunkter på rekryteringsgruppens förslag på hur tjänsterna skulle utformas och tillsättas.

Rekryteringsgruppen utformade en anställningsannons som skickades ut internt till då verksamma lärare i Värmdös kommunala grund- och gymnasieskolor och vuxenutbildning. 57 ansökningar kom in, vilket motsvarade ca 3 ansökningar per förstelärartjänst. Rekryteringsgruppen bedömde samtliga utifrån de uppställda kvalifikationskraven och kompetens och lämplighet sambedömdes, men om det fanns fler lämpliga förstelärarkandidater än platser skulle en spridning mellan skolor eftersträvas. Om det ändå uppstod en situation där det fanns fler lika lämpliga kandidater till förstelärartjänsterna, skulle en omröstning genomföras i rekryteringsgruppen.

Uppdraget som förstelärare till läsåret 2013/2014 var tidsatta till tre år och innebar en minskning av ordinarie arbetsuppgifter med 10%. Ersättning för detta fick berörda skolor av de av kommunfullmäktige beslutade medel för kompetensutveckling för alla årskurser.

I förstelärarnas uppdrag ingick att både själv fördjupa sina kunskaper i forskning om lärande i ett tvärvetenskapligt perspektiv, samt att föra dessa kunskaper vidare till sina kollegor. Kollegialt lärande, diskussioner med reflektioner över sin egen undervisning utifrån olika perspektiv, är bl a det som enligt forskning ger resultat på lärares yrkesutveckling. Förstelärarna ingick i denna kompetensutveckling i ett nätverk under ledning av kommunens utbildningsstrateg.

Läsåret 2014/2015

Rekryteringsgruppen tog även till detta läsår fram en annons, samt beslutade hur förstelärartjänsterna skulle tillsättas och utformas. Antalet möjliga förstelärare ökade till detta läsår markant i hela Sverige p.g.a. ökade statsbidrag. För Värmdös del innebar det 64 stycken förstelärare i de kommunala skolorna. 125 stycken lärare sökte, vilket motsvarade ca 3 ansökningar per förstelärartjänst.

Liksom föregående läsår var kvalifikationerna och lämplighet utifrån kriterierna från Skolverket utgångspunkten, inte antal förstelärare per skola. Kompetens och lämplighet sambedömdes och fanns det fler lämpliga förstelärarkandidater än platser, skulle en spridning mellan skolor eftersträvas. Om det ändå uppstod en situation där det fanns flera lika lämpliga kandidater till förstelärare, skulle en omröstning i rekryteringsgruppen genomföras.

Till det här läsåret fanns även en möjlighet att rektorerna beslutade att låta någon/några av förstelärartjänsterna utlysas externt. Detta gjordes på Munkmoraskolan och Hemmestaskolan efter gemensamt beslut i rekryteringsgruppen. Utgångspunkten var dock att förstelärarna i första hand skulle utses bland de redan verksamma lärarna i de kommunala skolorna.

Förstelärare blir fr.o.m. detta läsår tillsvidare tjänster. De nuvarande förstelärarna som vid sin tillsättning fick ett tidsatt uppdrag på tre år, övergår även de till tillsvidare tjänster, utan nytt ansökningsförfarande.

Förstelärarna har heller inte längre någon nedsättning till uppdraget, istället blir man förstelärare på sin ordinarie tjänst. Man behöver inte ha en anställning på 100 % för att bli förstelärare, utan bidraget anpassas utifrån tjänstgöringsgrad.

Mål och uppdrag

Ett mål för skolornas interna arbete ska vara att det bara ska finnas ”öppna dörrar”. Lärare ska kunna besöka och diskutera varandras undervisning, kollegialt samarbete ska underlättas, så att alla kan lära av varandra och tillsammans hitta vägar för att utveckla all undervisning på respektive skola. I detta arbete har förstelärarna en viktig roll som förebilder.

Förstelärarna ska därför inte få uppdrag utöver sin ordinarie tjänst, utan i samråd med rektor komma överens om vilken del av sina ordinarie uppdrag som ska utgöra det område där försteläraren uttalat ska agera förebild och modell. Det är även upp till respektive rektor att planera för att en viss del av mötestiden på skolan används till att sprida och arbeta med frågor som rör utveckling av undervisningen.

Kommande läsårs arbete med tillsättning av förstelärare

Skolverket har redan nu publicerat de bidragsramar som kommer gälla för läsåret 2015/2016, vilket ger Värmdö kommun statsbidrag för ytterligare en förstelärartjänst, dvs 65 stycken förstelärare totalt. Lsåret därpå kommer bidragsramarna enligt Skolverket öka ytterligare med ett antal tjänster per huvudman, så det är till detta läsår 2016/2017, som planering av tillsättning och utformning ska genomföras framöver.

Rekryteringsgruppen har gjort en muntlig utvärdering, vilken ska följas upp under nästa termin. Förslag på en längre och mer genomgripande ansökningsprocess har lagts fram, med bl a observationer som genomförs av flera rektorer på de ansökande lärarnas lektioner.